

## บทคัดย่อ

ผลการวิจัยพบว่า ภายใต้บริบทการเปลี่ยนแปลงทางสังคมวัฒนธรรมล้านนาและสังคมไทยได้ส่งผลต่อพัฒนาการการเรียนรู้ ความรู้ ความคิด อุดมการณ์ วิถีคิดและการสร้างสรรค์ผลงานของ”คำอ้าย” ช่างแกะสลักไม้พื้นบ้าน แต่เนื่องจากท่านมีโอกาสได้เรียนรู้และสั่งสมประสบการณ์ที่กว้างไกลออกไปจากสังคมหมู่บ้าน จึงทำให้โลกทัศน์ กระบวนการคิดและแสวงหาความรู้ของท่านแตกต่างไปจากช่างพื้นบ้านทั่วไป ส่วนคุณค่าของความคิดและผลงานที่โดดเด่นของท่านนั้นสะท้อนให้เห็นปรากฏการณ์ทางสังคมระดับรากหญ้าในสังคมชนบทไทยคือ การแสดงให้เห็นถึง”พลังอำนาจของสามัญชน” ที่สามารถต่อสู้และเผชิญกับปัญหาอุปสรรคต่างๆในชีวิต จนได้รับการยกย่องจากสังคมให้เป็น”ครูภูมิปัญญาไทย” ขณะเดียวกันท่านได้พยายามต่อสู้ต่อรองกับโครงสร้างและระบบที่ไม่ชอบธรรมในสังคมด้วย โดยใช้แนวทางสันติวิธี และใช้ความรู้ความสามารถในงานศิลปะและความสามารถด้านการบริหารจัดการที่สั่งสมจากประสบการณ์ มาเป็น”อาวุธ”และ”สัญลักษณ์”ในการต่อสู้ นอกจากนี้ท่านได้เสนอ”ทางเลือกใหม่”ในการแก้ไขปัญหาให้แก่ชาวบ้าน ช่างและศิลปินพื้นบ้าน ท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์ โดยใช้แนวคิดการรวมกลุ่มจัดตั้งเป็นองค์กร สถาบันและสร้างเครือข่ายความร่วมมือใน”การจัดการศึกษาเพื่อท้องถิ่นแบบครบวงจร” เพื่อยกระดับคุณภาพของชีวิต คุณค่าและมูลค่าผลงานของช่างพื้นบ้าน ครูศิลปะและศิลปินพื้นบ้าน และสร้างโอกาสทางการศึกษาให้แก่ลูกหลานของชาวบ้านผู้ยากไร้ และผู้ด้อยโอกาสในสังคม ซึ่งที่กล่าวมาคือความพยายามที่จะตอบคำถามของนักคิดท้องถิ่นผู้นี้เองว่า ”เราจะนำศิลปะมารับใช้สังคมได้อย่างไร”

## ABSTRACT

The research has revealed that Central Thai and Lana Culture and their respective changes have directly effected the whole worldview of Kham-Ai, be they, his creative works, ways of thinking, ideologies, ideas, knowledge and learning development. However, as a wood carver or wood sculptor, his perspectives and thought processes are distinct from those of other traditional fellow artists. His unique study opportunity and experiences beyond his village community have played an important role in his development.

Kham-Ai's outstanding works and thoughts reflect both "the power of common people" and the phenomena in rural communities. The latter are the challenges with which people confront and cope by the former. His endeavors against the unjust social structure and oppression are one important theme from his skill and talent. Symbols in his arts and art management are his "weapon" in his non-violence struggle.

In addition to his synthesis of local and 'modern' ideas and his innovation in arts and his Dhamma philosophy of arts, he has expounded the idea of "new alternatives" for villagers, craftsmen and local artists in the era of globalization. The idea is achievable through the formation of organizations to build up collaborative networks and to increase the value of their products. Comprehensive education for local people is to be conducted to improve people 's prestige and to create opportunities for the children of the poor and the disadvantaged.

From his artistic prowess and his perseverance as an indigenous thinker, he became to be known as 'teacher of Thai wisdom', and as artist who tries to tackle the question "how can we utilize the Arts to serve the society?"